Dane aktualne na dzień: 07-09-2026 08:20

Link do produktu: https://quaestio.com.pl/od-kresowian-do-repatriantow-p-128.html

Od Kresowian do repatriantów

Cena	**30,00 zł**
Dostępność	**Aktualnie niedostępny**
Kod EAN	**9788365815354**
Podtytuł	**Pamięć zbiorowa mieszkańców Kresów Wschodnich wysiedlonych na Ziemie Odzyskane**
Autor/Autorzy	**Małgorzata Felińska**
Ilość stron	**216**
Format	**135 x 205 mm**
Oprawa	**miękka**
Miejsce i rok wydania	**Wrocław 2023**
ISBN	**978-83-65815-35-4**
ISSN	**2299-4068**

Opis produktu

Literacka mitologizacja Kresów Wschodnich wykreowała w kulturze niezwykły obraz utraconej krainy naszych dziadów i pradziadów. Jednakże inspiracją do powstania tejże pracy stała się historia mojej rodziny, moich przodków, którzy urodzili się i wychowali na Kresach Wschodnich. Pochodzili oni z rejonu husiatyńskiego, należącego wówczas do obwodu tarnopolskiego, oraz z obwodu równieńskiego, położonego w województwie wołyńskim. Dzieje moich najbliższych przyczyniły się do powstania myśli, by przeszłość oraz wspomnienia Kresowian niejako ocalić od zapomnienia.

Ważnym, a właściwie fundamentalnym elementem pamięci zbiorowej repatriantów wysiedlonych na Ziemie Odzyskane jest cierpienie, jakiego doświadczyli podczas II wojny światowej oraz tuż po przesiedleniu. Ku głębszym refleksjom na temat istoty cierpienia skłoniły mnie eseje Jana Szczepańskiego zawarte w książce *Sprawy ludzkie*. To właśnie ból oraz jego waga odgrywa znaczącą rolę w rozwoju i kształtowaniu osobowości, tożsamości, w tworzeniu zbiorowości lub instytucji, rozkwicie kultur oraz społeczeństw. Szczepański twierdził, że: „cierpienie skłania człowieka do rozważania siebie, do szukania swojej istoty, do rozważania swoich relacji do przyrody, Boga, innych ludzi i siebie. Uświadomienie sobie powszechności i nieuniknioności cierpienia powoduje, że ludzie myślą o sobie w kategoriach wspólnoty losu”(Jan Szczepański, *Sprawy ludzkie*, wyd. IV rozszerzone, Czytelnik, Warszawa 1988, s. 16). Ten wspólny i bardzo trudny los połączył ze sobą Kresowian, zmienił ich nastawienie do świata i samych siebie. Los, na który nie mieli wpływu i o którego istnieniu nic nie wiedzieli aż do momentu, gdy złowroga potęga nie ujawniła się (Ibidem, s. 10–20, 322–325).

Niniejsza praca traktuje o pamięci zbiorowej repatriantów z Kresów Wschodnich przesiedlonych po II wojnie światowej na Ziemie Zachodnie. Obejmuje ona rozdziały teoretyczne dotyczące: historii polskich Kresów Wschodnich, studiów nad pamięcią oraz pamięcią zbiorową, teorii migracji, refleksji na temat adaptacji, akulturacji i asymilacji, a także rozważań metodologicznych (w tym badań biograficznych oraz historii mówionej) i organizacji badań własnych. Rozdziały empiryczne zostały poświęcone: położeniu społecznemu mieszkańców Kresów Wschodnich do początku II wojny światowej, II wojnie światowej oraz deportacji w pamięci Kresowian, jak również sytuacji repatriantów na Ziemiach Odzyskanych.

W badaniach wykorzystałam metodę biograficzną – wywiady narracyjne ze świadkami historii, które udostępniono mi w archiwum w Ośrodku „Pamięć i Przyszłość” działającym przy Centrum Historii Zajezdnia we Wrocławiu, a także wspomnienia z konkursu pamiętnikarskiego, który zorganizował nauczyciel historii Dariusz Downar w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Żaganiu.

Najtrudniejszą częścią badań empirycznych okazała się analiza traumatycznych oraz drastycznych wspomnień dotyczących II wojny światowej. Poza przedstawieniem dramatycznych skutków działań wojennych narracje świadków historii wykorzystałam również do dokonania charakterystyki życia codziennego mieszkańców Kresów Wschodnich podczas toczącej się wówczas wojny. Złożonym problemem analizy retrospekcji był specyficzny język wypowiedzi respondentów oraz obszerność materiałów

biograficznych.

W pracy posługuję się takim określeniem jak *wysiedleniec*, które rozumiem jako jednostkę zmuszoną na stałe opuścić dotychczasowe miejsce zamieszkania. Termin *przesiedleniec* pojmuję zaś jako osobę, którą przesiedlono lub przesiedliła się dobrowolnie (*Wielki słownik języka polskiego*, Instytut Języka Polskiego PAN, hasło: wysiedleniec, przesiedleniec, https://wsjp.pl/index.php?id_hasla=88866&ind=0&w_szukaj=wysiedleniec [dostęp: 31.05.2021]).

Małgorzata Felińska – mgr socjologii. Słuchaczka Kolegium Doktorskiego Socjologii na Uniwersytecie Wrocławskim. Współpracuje z Wrocławską Rodziną Katyńską, Stowarzyszeniem Osób Represjonowanych przez III Rzeszę oraz Związkiem Sybiraków Oddział Wrocław. Pracuje w Ośrodku „Pamięć i Przyszłość” we Wrocławiu.